

Кољо Добровенски

Никола Котев (1844 – 8.II 1904) е македонски револуционер и мариовско-лерински војвода на Македонската Револуционерна Организација (МРО). Познат е како дедо Кољо Добровенски, кој прво бил ајдутин а потоа ја започнал својата револуционерна дејност. Во редовите на МРО прво бил курир, потоа комита во четата на Марко Лерински, а по неговата смрт станал мариовско-лерински војвода.

Никола Котев или дедо Кољо Добровенски е роден во 1844 година во битолското село

Добровени. Тешките животни услови кои владееле во Османската империја ќе натераат многумина од овој крај да го земат оружјето и да заминат во планина. Неможејќи да го трпи зулумот на тогашната власт и Кољо ја зел пушката и заминал во гората.

Во овој период во Мариовскиот крај дејствувале повеќе чети, кон кои се приклучувало незадоволното население. Меѓу нив биле четите на војводите Толе Паша и Кољо Добровенски, кој првично дејствувал како ајдутин. Дури подоцна се приклучил кон Македонската револуционерна организација. Прво бил курир, а потоа четник во четата на Марко Лерински.

Македонскиот револуционер, историчар и деец на МРО Христо Силјанов, по посетата на четата, за дедо Кољо ќе напише дека бил бедно облечен во кошула поцрнета од времето, со пантолони полни со закрпа и опинци облечени на голо, кој за да купи пушка си ја продал кравата.

По смртта на војводата Марко Лерински, дедо Кољо заедно Дине Кљусев и Ламбо Василев, како и со други комити се префрлиле во Костурско. Меѓутоа четата била предадена во маалото Јурукот во леринското село Крушоради. На 28 септември 1902 година дошло до битка со турскиот аскер, во која многумина загинале. Меѓу загинатите во Крушоради бил Дине Кљусев и еден од неговите два сина Најдо. Малкумина се спасиле, меѓу кои бил и дедо Кољо.

Во 1903 година, за време на објавувањето на Илинденското востание, четата на дедо Кољо била Прилепскиот регион заедно со четата на Толе Паша. Дедо Кољо учествувал во борбите за ослободување на Невеска, а во ботолското село Паралово, четата на дедо Кољо водела борба со турскиот аскер кај манастирот „Св. Ѓорѓи“.

Во 1904 година, дедо Кољо Добровенски станал мета на грчката вооружена пропаганда. По неуспехот да го придобиат, шестчлената чета на дедо Кољо била предадена од гркомани. Во битката со Турците на 8 февруари 1904 година во битолското село Скочивир загинал војводата дедо Кољо Добровенски и двајца комити. Меѓу спасените четници бил постариот син на војводата Ѓорѓи, кој потоа им се одмаздил на предавниците.